

Qazaqstan Respýblıkasy Zańnama jáne quqyqtyq aqparat institýtynyń

JARSHYSY

gylymi-quqyqtyq jýrnal №1 (72)-2023

Құрылтайшы және баспагер:

«Қазақстан Республикасының
Заңнама және құқықтық
ақпарат институты» ШЖҚ РМК
2006 жылдан бастап шығады
Журналдың материалдары
www.zqai.kz

сайтында орналастырылған
Заң ғылымдары бойынша диссертациялардың
негізгі ғылыми нәтижелерін жариялауға
арналған басылымдар тізіліміне енгізілген
(ҚР БҒМ БҒССҚК 14.02.2022 ж.
№38 бұйрығы)

Редакциялық кеңес құрамы

Сәрпеков Р.Қ. - з.ғ.к., Қазақстанның еңбек
сіңірген қайраткері (Астана, Қазақстан) –
(төраға)
Абайділинов Е.М. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Абызов Р.М. – з.ғ.д. (Барнаул, Ресей)
Белых В.С. – з.ғ.д. (Екатеринбург, Ресей)
Губин Е.П. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Мельник Р.С. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Моисеев А.А. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Муромцев Г.И. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Рахметов С.М. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Малиновский В.А. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Унзила Шапақ – з.ғ.д. (Астана, Қазақстан)

Бас редактор

Дүйсенов Е.А. – з.ғ.к.

Редакциялық алқа құрамы

Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Байниязова З.С. – з.ғ.к. (Саратов, Ресей)
Жанғарашев Р.М. – LL.M. (Астана,
Қазақстан)
Исмағұлов К.Е. – з.ғ.к. (Астана, Қазақстан)
Ишеев К.А. – з.ғ.д., доцент (Мәскеу, Ресей)
Қазбаева Ә.Г. – з.ғ.к. (Астана, Қазақстан)
Киязова А.Ж. – LL.M. (Астана, Қазақстан)
Құлжабаева Ж.О. – з.ғ.к. (Астана,
Қазақстан)
Мұрзашев Қ.Т. – (Астана, Қазақстан)
Нұрмағамбетов Р.Г. – PhD (Челябинск, Ресей)
Примашев Н.М. – з.ғ.к. (Астана,
Қазақстан)
Рахымбердин К.Х. – з.ғ.д. (Өскемен,
Қазақстан)
Салыкова Д.Ө. – (Астана, Қазақстан)
Тегізбекова Ж.Ч. – з.ғ.к. (Бишкек,
Қырғызстан)
Финик Д.А. – з.ғ.к. (Астана, Қазақстан)

Редактор – Қолтубаева Г.Б.
Беттеуші – Тасирова А.С.
Тел.: 8 (7172) 26-61-29

Қазақстан Республикасы Ақпарат
және коммуникациялар министрлігі
Ақпарат комитетінің
БАҚ есепке қою туралы куәлігі
№ 17761-Ж 25.06.2019 ж.
(Алғашқы есепке қою кезі
№6592-Ж. 07.09.2005 ж.)

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы,
010000, Астана қ., Қабанбай-батыр даңғ.,
19, С-блогы, 306-каб., тел.: 8(7172) 26-61-22
www.zqai.kz, e-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Редакция бағанасы..... 7

Мемлекет және құқық теориясы

В.М. СЫРЫХ, Б.О. АЛТЫНБАСОВ Материалистік
теория бойынша құқықтың мүмкіндіктен ақиқатқа
өту механизмі 13

Конституциялық және әкімшілік құқық

А.Б. БЕКМАҒАМБЕТОВ, А.Р. ЕНСЕБАЕВА,
А.Т. ИСМАҒҰЛОВА Қазақстан Республикасының
еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалардан
міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасын
жетілдірудің өзекті мәселелері 24
К.Р. БАЛАБИЕВ, А.К. ҚҰРМАНОВА Заңдылық
пен құқықтық тәртіп - ұлттық мемлекеттілікті
дамытудың заманауи маңызды құқықтық
факторлары 33

Г.А. ҚУАНАЛИЕВА, С. ӘДІЛҒАЗЫ,
М.Н. ӘБШЕВА Жаңа Қазақстанның құқықтық
жүйесіндегі Әлеуметтік кодекстің орны мен маңызы 43

Азаматтық және азаматтық-процестік құқық

А.М. НҰРМАҒАМБЕТОВ, А.О. МАКРУШИН
Жаңа Қазақстан және әділетті еңбек..... 52
С.К. ИДРЫШЕВА, Т.В. КЛИМОВА Коммерциялық
емес ұйымдар корпоративтік қатынастардың
субъектілері ретінде 60
А.А. АМАНГЕЛДІ Зияткерлік меншік саласындағы
құқықтарды беру 72
В.Т. КОНУСОВА Қазақстан Республикасының
азаматтық іс жүргізу заңнамасындағы әділеттілік
санаты..... 81

Л.Қ. ЕРКИНБАЕВА, Д.Н. БЕКЕЖАНОВ,
Б. ҚАЛЫМБЕК Экологиялық ақпарат және оның
Қазақстан Республикасының халықаралық
экологиялық-құқықтық ынтымақтастығын жүзеге
асырудағы маңызы 91

Қ. ҚОЙШЫБАЙҰЛЫ, Д.З. КОПБАЕВ,
А.Б. БИДАЙШИЕВА Блокчейн мен крипто-
валюталарды құқықтық реттеу: Қазақстан Респуб-
ликасының аумағында токендер шығарудың мәселелері
мен болашағы және олардың айналымы 98

Қылмыстық құқық және қылмыстық процесс

Р.К. СӘРПЕКОВ Судьяның, алқабилердің тәуелсіз-
дігін қамтамасыз етудің және сот қызметінің тиімділігін
арттырудың жекелеген кепілдіктері 108
А.Н. АҚПАНОВ, Л.К. КУСАИНОВА Мүлдіктік
кепілгерлік дербес қылмыстық іс жүргізу бұлтартпау
шарасы ретінде 122

Е.Н. КАЛИАКПЕРОВА Қылмыстық сот ісін жүргізуде жәбірленушілерді қорғау (Қазақстан Республикасы және Ұлыбритания)	132
С.С. ҚАРЖАУБАЕВ, А.Қ. ОРАЗБЕКОВА Көлеңкелі экономикаға қарсы іс-қимылдың қылмыстық-құқықтық шараларын күшейту туралы мәселеге.....	140
Халықаралық құқық және салыстырмалы құқықтану	
В.Х. СЕЙТИМОВА Халықаралық процессуалды стандарттарының үйлесімділігі құқықтық жетістік немесе қол жетпес идеал (ЕАЭО сотының үлгісі негізінде).....	148
Л.Б. БОГАТЫРЕВА, Б.А. ТАЙТОРИНА, А.М. СӘТБАЕВА Ұлттық денсаулық сақтау жүйелерін халықаралық құқықтық реттеу: инфекциялық аурулар пандемиясындағы трансформация туралы дискурс	158
К.Ж. ҚУАНДЫҚОВ, М.Қ. ЖҮСІПБЕКОВА Сыртқы экономикалық мәмілелер ұғымы және оның ерекшеліктері.....	168
Р. МАРХАБА, Ж.Т. САЙРАМБАЕВА Қытай мен Қазақстан арасындағы арбитраждық механизмдерді салыстырмалы зерттеу	177
А.А. НУКУШЕВА, Г.Т. БАЙСАЛОВА, М.Т. БЕЙСЕНБАЕВА Медициналық қалдықтарды өңдеу мен кәдеге жаратуды құқықтық реттеу: Қытай тәжірибесі және оны Қазақстанда қолдану мүмкіндігі	186
ФУ ТИН, К.Ж. АЛТАЕВА Тарифтер мен сауда-саттық туралы Бас келісімнің ХХ-бабы тұрғысынан көміртегі тарифтерін құқықтық талдау	196
Құқықтық мониторинг	
К.Е. ИСМАГУЛОВ, К.А. ИСАЕВА, Ж.З. ЗИЯТОВА Қылмыстық-процестік кодексінің тиімділігінің мәселелері	205
А.Ж. КИЯЗОВА Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметін өзін-өзі реттеудің құқықтық негіздері.....	214
Мемлекеттік тілдегі заңшығармашылық практикасынан	
Г.К. АҚЫЛБЕКОВА, З.К. ЖАНГАБУЛОВА Салалық терминология және терминжасам қағидаттары	224
Жас ғалым мінбері	
Н.М. БЕРДЫБАЕВ Халықаралық университет: түсінігі, ғылыми доктринадағы даму тенденциялары және құқықтық реттеу механизмі	233
З.Н. АМАНЖОЛОВА «Төтенше жағдай» түсінігінің мәселелері.....	243
А.Р. КУМАРБЕКОВА Жаңа Қазақстан: конституциялық реформаның негізгі бағыттары	250
Э.С. ҚУАНДЫҚОВА Қазіргі тандағы ауыл шаруашылығы саласындағы мемлекеттік қолдау: құқықтық мәселелер мен перспективалар.....	258
«Жаршының» архивтегі беттері	
А.М. АЙТУАРОВА PhD М.Ж. Куликпаеваның «Цифрлық технологияларды дамыту тұрғысында жеке өмірге құқығын қамтамасыз етудің халықаралық-құқықтық негіздері» атты ғылыми жарияланымына қайта оралғанда	267
Библиография	
К.Х. РАХИМБЕРДИН Қылмыстық құқық: проблемалар және даму парадигмасы (М.Р. Гетаның «Уголовное право: пределы, объекты и средства воздействия в борьбе с преступностью в современной России» атты монографиясына рецензия. – Мәскеу: НОРМА, 2016. – 316 б.).....	276

ВЕСТНИК

Института законодательства и правовой информации Республики Казахстан

научно-правовой журнал №1 (72)-2023

Учредитель и издатель:
РГП на ПХВ «Институт законодательства
и правовой информации
Республики Казахстан»
Издаётся с 2006 года
Все материалы журнала размещаются на
сайте www.zqai.kz
Включен в перечень изданий для публикации
основных научных результатов диссертаций
по юридическим наукам
(Приказ КОКСОН МОН РК №38
от 14.02.2022 г.)

Состав Редакционного совета
Сарпекоев Р.К. – к.ю.н., Заслуженный
деятель Казахстана (Астана, Казахстан) –
(председатель)
Абайдылиев Е.М. – д.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Абызов Р.М. – д.ю.н. (Барнаул, Россия)
Белых В.С. – д.ю.н. (Екатеринбург, Россия)
Губин Е.П. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Мельник Р.С. – д.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Моисеев А.А. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Муромцев Г.И. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Рахметов С.М. – д.ю.н. (Астана, Казахстан)
Малиновский В.А. – д.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Унзила Шапак – д.ю.н. (Астана, Казахстан)

Главный редактор
Дюсенов Е.А. – к.ю.н.

Состав Редакционной коллегии
Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Байниязова З.С. – к.ю.н. (Саратов, Россия)
Джангарашев Р.М. – LL.M (Астана,
Казахстан)
Исмагулов К.Е. – к.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Ишбеков А.Ж. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Кулжабаева А.Г. – к.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Киязова А.Ж. – LL.M (Астана, Казахстан)
Кулжабаева Ж.О. – к.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Мурзаев К.Т. – (Астана, Казахстан)
Нурмагамбетов Р.Г. – PhD (Челябинск,
Россия)
Примашев Н.М. – к.ю.н. (Астана,
Казахстан)
Рахимбердин К.Х. – д.ю.н. (Усть-Каменогорск,
Казахстан)
Салыкова Д.О. – (Астана, Казахстан)
Тегизбекова Ж.Ч. – к.ю.н. (Бишкек,
Кыргызстан)
Финк Д.А. – к.ю.н. (Астана, Казахстан)

Редактор – **Колтубаева Г.Б.**
Верстка – **Тасирова А.С.**
Тел.: 8 (7172) 26-61-29

Свидетельство о постановке
на учет СМИ № 17761-Ж
от 25.06.2019 г. Комитета информации
Министерства информации и коммуникаций
Республики Казахстан (Первичная постановка
на учет №6592-Ж. 07.09.2005 г.)

Адрес: Республика Казахстан, 010000,
г. Астана, пр. Кабанбай батыра, 19,
блок С, каб. 306, тел.: 8(7172)26-61-22
www.zqai.kz, E-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Колонка редакции	9
Теория государства и права	
В.М. СЫРЫХ, Б.О. АЛТЫНБАСОВ Материалистическая теория права о механизме перевода права из возможности в действительность	13
Конституционное и административное право	
А.Б. БЕКМАГАМБЕТОВ, А.Р. ЕНСЕБАЕВА, А.Т. ИСМАГУЛОВА Актуальные вопросы совершенствования законодательства Республики Казахстан об обязательном социальном страховании от несчастных случаев, связанных с трудовой деятельностью	24
К.Р. БАЛАБИЕВ, А.К. КУРМАНОВА Законность и правопорядок - важнейшие правовые факторы развития национальной государственности в условиях современности	33
Г.А. КУАНАЛИЕВА, С. АДИЛГАЗЫ, М.Н. АБИШЕВА Место и значение Социального кодекса в правовой системе нового Казахстана.....	43
Гражданское и гражданско-процессуальное право	
А.М. НУРМАГАМБЕТОВ, А.О. МАКРУШИН Новый Казахстан и справедливый труд	52
С.К. ИДРЫШЕВА, Т.В. КЛИМОВА Некоммерческие организации как субъекты корпоративных отношений	60
А.А. АМАНГЕЛЬДЫ Оборотоспособность прав в сфере интеллектуальной собственности.....	72
В.Т. КОНУСОВА Категория справедливости в гражданском процессуальном законодательстве Республики Казахстан	81
Л.К. ЕРКИНБАЕВА, Д.Н. БЕКЕЖАНОВ, Б. КАЛЫМБЕК Экологическая информация и ее значение в осуществлении международного эколого-правового сотрудничества Республики Казахстан.....	91
Қ. ҚОЙШЫБАЙҰЛЫ, Д.З. КОПБАЕВ, А.Б. БИДАЙШИЕВА Правовое регулирование блокчейн и криптовалют: проблемы и перспективы выпуска токенов и их оборот на территории Республики Казахстан	98
Уголовное право и уголовный процесс	
Р.К. САРПЕКОВ Отдельные гарантии обеспечения независимости судьи, присяжных заседателей и повышения эффективности судебной деятельности	108
А.Н. АХПАНОВ, Л.К. КУСАИНОВА Имущественное поручительство как самостоятельная мера уголовно-процессуального пресечения	122

Е.Н. КАЛИАКПЕРОВА Защита потерпевших в уголовном судопроизводстве (Республика Казахстан и Великобритания).....	132
С.С. КАРЖАУБАЕВ, А.К. ОРАЗБЕКОВА К вопросу об усилении уголовно-правовых мер противодействия теневой экономике.....	140
Международное право и сравнительное правоведение	
В.Х. СЕЙТИМОВА Гармонизация международных процессуальных стандартов: идея правовых достижений или недостижимый идеал (на примере суда ЕАЭС).....	148
Л.Б. БОГАТЫРЕВА, Б.А. ТАЙТОРИНА, А.М. САТПАЕВА Международно-правовое регулирование национальных систем здравоохранения: дискурс трансформации в условиях пандемии инфекционных болезней	158
К.Ж. КУАНДЫКОВ, М.К. ЖУСУПБЕКОВА Понятие и особенности внешнеэкономических сделок	168
Р. МАРХАБА, Ж.Т. САЙРАМБАЕВА Сравнительное исследование арбитражных механизмов между Китаем и Казахстаном.....	177
А.А. НУКУШЕВА, Г.Т. БАЙСАЛОВА, М.Т. БЕЙСЕНБАЕВА Правовое регулирование обращения и утилизации медицинских отходов: опыт Китая и возможности его применения в Казахстане	186
ФУ ТИН, К.Ж. АЛТАЕВА Правовой анализ углеродных тарифов с точки зрения статьи XX Генерального соглашения по тарифам и торговле.....	196
Правовой мониторинг	
К.Е. ИСМАГУЛОВ, К.А. ИСАЕВА, Ж.З. ЗИЯТОВА Проблемы эффективности Уголовно-процессуального кодекса	205
А.Ж. КИЯЗОВА Правовые основы саморегулирования оценочной деятельности в Республике Казахстан	214
Из практики законотворчества на государственном языке	
Г.К. АКЫЛБЕКОВА, З.К. ЖАНГАБУЛОВА Отраслевая терминология и принципы терминообразования.....	224
Трибуна молодого ученого	
Н.М. БЕРДЫБАЕВ Международный университет: понятие, тенденции развития в научной доктрине и механизме правового регулирования	233
З.Н. АМАНЖОЛОВА Проблемы понятия «чрезвычайное положение».....	243
А.Р. КУМАРБЕКОВА Новый Казахстан: основные направления конституционной реформы	250
Э.С. КУАНДЫКОВА Государственная поддержка в сфере сельского хозяйства в современных условиях: правовые проблемы и перспективы	258
Архивные страницы «Вестника»	
А.М. АЙТУАРОВА Возвращаясь к научной публикации PhD М.Ж. Куликпаевой «Международно-правовые основы обеспечения права на частную жизнь в контексте развития цифровых технологий»	267
Библиография	
РАХИМБЕРДИН К.Х. Уголовное право: проблемы и парадигма развития (Рецензия на монографию М.Р. Гета «Уголовное право: пределы, объекты и средства воздействия в борьбе с преступностью в современной России». – Москва: НОРМА, 2016. – 316 с.).....	276

Bulletin of Institute of Legislation and Legal Information of the Republic of Kazakhstan

JARSHYSY

scientific and legal journal №1 (72)-2023

Founder and publisher:
RSE on the REM «Institute of Legislation and Legal information of the Republic of Kazakhstan»
Published since 2006
All journal materials are placed on the website
www.zqai.kz
Included in the list of publications of basic scientific results of dissertations on legal sciences (Order CCES MES RK №38 from 14.02.2022)

Editorial Council members

Sarpekov R.K. – c.j.s., Honored Worker of Kazakhstan (Astana, Kazakhstan) – (Chairman)
Abayeldinov E.M. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Abyzov R.M. – d.j.s. (Barnaul, Russian)
Belih V.S. – d.j.s. (Ekaterinburg, Russian)
Gubin E.P. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Melnik R.S. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Moiseev A.A. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Muromcev G.I. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Rahmetov S.M. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Malinovskiy V.A. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Unzila Shapak – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)

Chief Editor

Dyussenov Ye.A. – c.j.s.

Editorial Board members

Azer Aliyev – PhD (Kiel, Germany)
Bainiyazova Z.S. – c.j.s. (Saratov, Russian)
Dzhangarashev R.M. – LLM (Astana, Kazakhstan)
Ismagulov K.Y. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Ishekov K.A. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Kazbayeva A.G. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Kiyazova A.Zh. – LLM (Astana, Kazakhstan)
Kulzhabayeva Zh.O. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Murzashvili K.T. – (Astana, Kazakhstan)
Nurmagambetov R.G. – PhD (Chelyabinsk, Russian)
Primashvili N.M. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Rakhimberdin K.H. – d.j.s. (Ust-Kamenogorsk, Kazakhstan)
Salykova D.O. – (Astana, Kazakhstan)
Tegizbekova Zh.Ch. – c.j.s. (Bishkek, Kyrgyzstan)
Fink D.A. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)

Editor – **Koltubaeva G.B.**
Layout – **Tasirova A.S.**
Tel.: 8 (7172) 26-61-29

The certificate of registration of mass media №17761-G from 25.06.2019 from the Information Committee of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan (Number and date of primary registration №6592-Zh.07.09.2005.)

Address: The Republic of Kazakhstan, 010000, Astana, Kabanbay-batyr ave., 19, block C, office 306, tel.: 8(7172) 26-61-22
www.zqai.kz, e-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Editorial11

Theory of State and law

V.M. SYRYKH, B.O. ALTYNBASSOV Materialistic theory of law about the mechanism of translation of law from possibility into reality..... 13

Constitutional and Administrative Law

A.B. BEKMAGAMBETOV, A.R. YENSEBAYEVA, A.T. ISMAGULOVA Current issues of improvement of the legislation of the Republic of Kazakhstan on compulsory social insurance against work-related accidents.....24

K.R. BALABIYEV, A.K. KURMANOVA The rule of law and order being the most important legal factor of the development of a national statehood in current reality33

G.A. KUINALIYEVA, S. ADILGAZY, M.N. ABISHEVA The place and significance of the Social code in the legal system of new Kazakhstan43

Civil and Civil Procedure Law

A.M. NURMAGAMBETOV, A.O. MAKRUISHIN New Kazakhstan and fair work.....52

S.K. IDRY SHEVA, T.V. KLIMOVA Non-profit organizations as subjects of corporate relations.....60

A. AMANGELDY Transferability of rights in the sphere of intellectual property72

V.T. KONUSOVA The category of fairness in the civil procedural legislation of the Republic of Kazakhstan81

L.K. YERKINBAYEVA, D.N. BEKEZHANOV, B. KALYMBEK Environmental information and its importance in the implementation of international environmental and legal cooperation of the Republic of Kazakhstan.....91

K. KOISHYBAIULY, D.Z. KOPBAYEV, A.B. BIDAYSHIYEVA Legal regulation of blockchain and cryptocurrency: challenges and prospects of token buying and their turnover in the Republic of Kazakhstan98

Criminal law and Criminal procedure

R.K. SARPEKOV Separate guarantees of ensuring the independence of judges, jurors and improving the efficiency of judicial activity108

A.N. AKHPANOV, L.K. KUSAINOVA Property surety as an independent criminal procedural measure of restraint.....122

E.N. KALIAKPEROVA Victim protection in criminal proceedings (Republic of Kazakhstan and UK).....132

S.S. KARZHAUBAYEV, A.K. ORAZBEKOVA On the issue of strengthening criminal law countermeasures shadow economy.....140

International law and Comparative law

V.KH. SEITIMOVA Harmonization of international procedure standards: the idea of legal achievements or an unreachable ideal (by the example of the EAEU court)	148
L.B. BOGATYREVA, B.A. TAITORINA, A.M. SATPAYEVA International legal regulation of national health systems: the discourse of transformation in the conditions of the pandemic of infectious diseases	158
K.Zh. KUANDYKOV, M.K. ZHUSUPBEKOVA Concept and features of foreign economic transactions	168
R. MARHABA, ZH.T. SAIRAMBAEVA Comparative research on the arbitration mechanisms between China and Kazakhstan	177
A.A. NUKUSHEVA, G.T. BAYSALOVA, M.T. BEISENBAYEVA Legal regulation of the circulation and disposal of medical waste: China's experience and the possibility of its application in Kazakhstan	168
FU TING, K.ZH. ALTAYEVA Legal analysis of carbon tariffs – in terms of the article XX of the General tariffs and trade agreement in international trade	196

Legal monitoring

K.E. ISMAGULOV, K.A. ISAEVA, ZH.Z. ZIYATOVA Problems of the efficiency of the Criminal procedure code	205
A.Zh. KIYAZOVA Legal bases of self-regulation of valuation activity in the Republic of Kazakhstan	214

From the lawmaking practice in the official language

G.K. AKYLBKOVA, Z.K. ZHANGABYLOVA Industry terminology and terminology principles	224
---	-----

Young researchers' tribune

N.M. BERDYBAEV International university: concept, classification, development trends in scientific doctrine and mechanism of legal regulation	233
Z.N. AMANZHOLOVA Problems of the concept of «state of emergency»	243
A.R. KUMARBKOVA New Kazakhstan: main directions of constitutional reform	250
E.S. KUANDYKOVA State support in the field of agriculture in modern conditions: legal problems and prospects	258

The archive pages of the «Bulletin»

A. M. AITUAROVA Returning to the scientific publication of PhD M.Zh. Kulikpaeva «International legal foundations of ensuring the right to privacy in the context of the development of digital technologies»	267
--	-----

Bibliography

RAKHIMBERDIN K.H. Criminal law: problems and paradigm of development (Review of M.R. Geta's monograph «Criminal Law: limits, objects and means of influence in the fight against crime in modern Russia». – Moscow: NORMA, 2016. – 316 p.)	276
--	-----

VICTIM PROTECTION IN CRIMINAL PROCEEDINGS (REPUBLIC OF KAZAKHSTAN AND UK)

Elena Nicolaevna Kaliakperova

*Doctor of jurisprudence, professor of the Jurisprudence Department of the S.Amanzholov East Kazakhstan University,
Ust-Kamenogorsk c., the Republic of Kazakhstan, e-mail: elenamanina@mail.ru*

Abstract. This article discusses the issues of compensation for harm caused to victims of crime. Damage is harm caused to the victim, which can violate both property and non-property rights. For example, causing harm to a person, resulting in a loss of income and entailing the need to bear the cost of treatment.

Compensation for illegally inflicted harm (damage) is of paramount importance in criminal proceedings, due to the fact that it is here that law enforcement agencies have «levers of influence» to restrict the constitutional rights of a person and a citizen, intrude into personal life, resolving issues of property status and legal status.

The issue of compensation for property damage, elimination of the consequences of moral harm and the restoration of other rights of citizens illegally subjected to criminal prosecution, no matter how rare judicial or investigative errors in this area of activity, remains very relevant both in the Republic of Kazakhstan and in the UK.

The analysis of compensation for harm based on the legislation of the Republic of Kazakhstan and the UK showed that the objective reasons, first of all, lie in different approaches when determining the amount of damage, as well as the procedure for compensation for the damage itself. The author studied the schemes of compensation for harm, as well as methods for calculating the amount of compensation, and proposed to consider the possibility of implementing some positive aspects in national legislation.

Keywords: criminal procedure; criminal procedure law; rehabilitation; reparation; victim; United Kingdom; Kazakhstan; illegal actions; prosecution.

ҚЫЛМЫСТЫҚ СОТ ІСІН ЖҮРГІЗУДЕ ЖӘБІРЛЕНУШІЛЕРДІ ҚОРҒАУ (ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖӘНЕ ҰЛЫБРИТАНИЯ)

Елена Николаевна Калиакперова

*Заң ғылымдарының докторы, С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті Заңтану кафедрасының профессоры,
Өскемен қ., Қазақстан Республикасы, e-mail: elenamanina@mail.ru*

Аннотация. Бұл мақалада қылмыс құрбандарына келтірілген зиянды өтеу мәселелері қарастырылады. Зиян-жәбірленушіге келтірілген зиян, ол мүлктік және мүлктік емес құқықтарды бұзуы мүмкін. Мысалы, адамға зиян келтіру, табыстың жоғалуына әкеліп соғады және емдеу шығындарын көтеру қажеттілігіне әкеледі.

Құқық қорғау органдарының адам мен азаматтың конституциялық құқықтарын шектеуге, жеке өміріне қол сұғуына «ықпал ету рычагтары» дәл осы жерде болғандықтан, қылмыстық сот ісін жүргізуде заңсыз келтірілген зиянды (зиянды) өтеу өте маңызды болып табылады, мүлктік және құқықтық жағдай мәселелерін шешу.

Қызмет саласында сот немесе тергеу қателіктері қаншалықты сирек болса да, мүлктік залалды өтеу, моральдық зиянның салдарын жою және қылмыстық қудалауға заңсыз ұшыраған азаматтардың басқа да құқықтарын қалпына келтіру мәселесі Қазақстан Республикасында да, Ұлыбританияда да өте өзекті болып қала береді.

Қазақстан Республикасының және Ұлыбританияның заңнамасына негізделген зиянды өтеуді талдау объективті себептер, ең алдымен, зиянның мөлшерін, сондай-ақ келтірілген зиянды өтеу тәртібін анықтау кезінде әртүрлі көзқарастарда жатқанын көрсетті. Автор зиянды өтеу схемаларын, сондай-ақ өтемақы мөлшерін есептеу әдістерін зерттеп, кейбір оң аспектілерді ұлттық заңнамаға енгізу мүмкіндігін қарастыруды ұсынды.

Түйінді сөздер: қылмыстық процесс; қылмыстық іс жүргізу құқығы; оңалту; зиянды өтеу; жәбірленуші; Ұлыбритания; Қазақстан Республикасы; заңсыз әрекеттер; қылмыстық қудалау.

ЗАЩИТА ПОТЕРПЕВШИХ В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ (РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН И ВЕЛИКОБРИТАНИЯ)

Калиакперова Елена Николаевна

Д.ю.н., профессор кафедры Юриспруденция Восточно-Казахстанский университет имени С. Аманжолова,
г. Усть-Каменогорск, Республика Казахстан; e-mail: elenatanina@mail.ru

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы возмещения вреда, причиненного жертвам преступлений. Ущерб – это вред, причиненный потерпевшему, который может нарушать как имущественные, так и неимущественные права. Например, причинение вреда человеку, приводящее к потере дохода и влекущее за собой необходимость нести расходы на лечение.

Компенсация незаконно причиненного вреда (ущерба) обретает первостепенное значение в уголовном судопроизводстве, в связи с тем, что именно здесь правоохранительные органы обладают «рычагами влияния» на ограничение конституционных прав человека и гражданина, вторгаются в личную жизнь, решая вопросы имущественного положения и правового статуса.

Вопрос возмещения имущественного ущерба, устранения последствий морального вреда и восстановления других прав граждан, незаконно подвергнутых уголовному преследованию, какими бы редкими ни были судебные или следственные ошибки в этой сфере деятельности, остается очень актуальным как в Республике Казахстан, так и в Великобритании.

Проведенный анализ возмещения вреда на основе законодательства Республики Казахстан и Великобритании показал, что объективные причины, в первую очередь, кроются в разных подходах при установлении суммы ущерба, а также порядке возмещения самого вреда. Автором исследованы схемы возмещения вреда, а также методы при расчете суммы компенсации и предложено рассмотреть возможность имплементировать некоторые положительные моменты в национальное законодательство.

Ключевые слова: уголовный процесс; уголовно-процессуальное право; реабилитация; возмещение ущерба; потерпевший; Великобритания; Казахстан; противоправные действия; уголовное преследование.

DOI: 10.52026/2788-5291_2023_72_1_132

Introduction

The creation of the constitutional state makes it necessary to guarantee and protect rights, freedoms and legitimate interests of citizens. The common social goal of the constitutional state in general is the protection of the rights and freedoms of a person and a citizen against criminal encroachments, including from illegal actions of public [1]. These actions are some of such encroachments that put in danger not only

legitimate interests and personal freedoms, but also these crimes undermine the authority and efficiency of the government in the eyes of citizens, which, as a result, leads to questioning the legitimacy of the state, in general, among the people [2]. Therefore, the state policy is aimed directly at the solution of this problem.

The legislation in many developed countries, including Great Britain, has been evolving in the direction of expanding the responsibility of

the state for harm infliction: from an absolute immunity of the state and its officials who were personally involved in the actions of harm to recognizing the fact that the state is responsible for actions of its bodies and employees [3]. It is established that in foreign legislation there is a tendency that the state undertakes to compensate the violation of legitimate rights of citizens and legal entities as a result of illegal actions of government bodies [4].

In comparison with Kazakhstan, in many foreign countries there is a proven and successful legal base, as well as the extensive court practice in the sphere of compensation by the state of the harm done by bodies of the public power. We find it necessary to apply methods of comparative jurisprudence and study the law of foreign countries to be able to adopt and adapt the experience in the sphere of the indemnification caused by public authorities, taking into account different legal stories and originality of legislative base.

The main goal of our strategy is to change the mentality of the population. This type of crime has to be perceived not simply as a violation of the law, but as the danger menacing to development of the entire country. This phenomenon is not only the problem of a state, but also of all people. The application of strategy among officials is not enough; ordinary citizens should be a priority [5].

In essence, our strategy represents a complex of the actions directed on the solution of the problem of compensation of the property harm done by illegal actions by public authorities, through studying foreign experience. In this strategy, we are going to change not only legal relations, but also general social relations arising among citizens in the sphere of this problem.

Methods

The article uses formal-logical and dialectical methods, comparative-legal, empirical analysis, as well as quantitative, qualitative and special methods of scientific research.

Results and discussion

Compensation for victims in modern criminal law of the Republic of Kazakhstan and the United Kingdom.

The institute of rehabilitation was introduced in the criminal procedure law of Kazakhstan for the first time in 1997 [6]. In the Constitution of Kazakhstan it is stipulated that the harm done by illegal actions of the bodies conducting criminal trial is compensated by the state [7].

In the Code of Criminal Procedure of Kazakhstan, conditions and an order of the indemnification caused by illegal actions of the body conducting criminal trial are detailed. Irrespective of the fact which body makes the decision on compensation and executes the resolution, it is subsidized from the budget of the government [8].

The order existing now substantially limits the cases of the requests of citizens for indemnification caused by illegal actions of the body conducting criminal trial [9]. In particular, the problem of determining the amount of compensation (compensation) for harm to victims of torture; the problem of legislative regulation of compensation payments in case of non-identification of persons to be brought as defendants, including for the use of torture [10]. Among the subjective reasons we would point out the following: fear of authorities, fear of renewal of proceeding, bureaucracy related to in resolving lawsuits and wrong adjudication, mistrust to the existing justice and legal system in general [11].

As for the objective reasons, we would emphasize such situations as: whether persons were notified about their right to legally seek indemnification; whether the notice of indemnification was documented; whether public prosecutor officers checked the existence of notices with the explanations of the indemnification procedures.

As the analysis of the activity of law-enforcement bodies shows, the infringement of the constitutional rights of the citizens who suffered from encroachments already became commonplace [12]. The most widespread of those infringements are: unreasonable extension of terms of processing the applications and messages on crimes, carrying out low-quality investigation verifications, sheltering crimes from documenting and registering because of making illegal decisions not to initiate legal proceedings, etc [13].

Nowadays in Kazakhstan we can witness frequent facts of unreasonable detention of citizens, illegal prosecution by the bodies of preliminary investigation, wrongful detention of the suspects accused of crime, which is cancelled subsequently by the body conducting criminal trial. According to the figures from the Department on supervision of legality of preliminary investigation and inquiry of the Prosecutor General's Office of Kazakhstan, during last year the criminal prosecution in a stage of preliminary investigation for 290 citizens was stopped on the grounds of rehabilitation. In total, 504 people who made 0.54% of

total number of the citizens (92,992), or every two-hundredth person, brought to conditional responsibility were illegally involved in criminal prosecution¹.

We have chosen England as an example, since this country is distinguished by developed criminal legislation and extensive experience in this area.

As you know, England still does not have its own criminal procedure code, legal institutions that arose several centuries ago operate, namely, the judicial is based on more than 300 *legislative acts and numerous judicial precedents*, which are often characterized by archaism.

The legislation of many developed countries, including the UK, is developing in the direction of expanding the state's responsibility for causing harm: from the absolute immunity of the state and its officials personally involved in acts of harm to the recognition of the fact that the state is responsible for the actions of its bodies and employees.

The problem of compensation for harm caused by a crime is acute in modern society. With the development of crime, the harm that it causes also increases. This harm must be compensated, this is one of the most important tasks of criminal proceedings – to restore the rights and legitimate interests violated by the crime, including by compensating for the harm caused by the crime.

The criminal law and procedure of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland have features that are not characteristic of the legislation of most developed countries of the world.

In the UK, along with the criminal and civil proceedings aimed at compensating for harm caused by a crime, compensation paid by the state is provided at the legislative level

The legal basis for this is the Criminal Injuries Compensation Act 1995. According to its norms:

- persons who have suffered harm (damage) as a result of one or more serious crimes have the right to compensation from the state;
- compensation is subject to damage caused by serious crimes entailing the arrest of a suspect before trial;
- compensation is payable to the victim (victim of a crime) in cases where the harm caused: (1) cannot be compensated by the guilty person

on their own, or (2) cannot be compensated by the results of criminal or civil proceedings due to lack of funds from the convicted person or the defendant, or (3) by nature and size is of a so-called «fatal» nature, endangering the life or realization of other inalienable human rights;

- the enforcement of the law is entrusted to the Minister of the Interior of the United Kingdom, for which the Criminal Injuries Compensation Authority and the Criminal Injuries Compensation Appeal Panel are formed as part of the Ministry;

- the direct procedure for the compensation of damage from crimes is subject to regulation by a single (codified) subordinate act of delegated legislation – The Criminal Injuries Compensation Scheme issued by the Minister of Internal Affairs².

In accordance with article 2 of this Act, when calculating the amount of compensation for damages from crimes, standard forms are to be used, which take into account (1) the normalized amount of compensation, which is standardly determined depending on the nature of the injury or damage; (2) an additional amount of compensation calculated in respect of income losses; (3) where possible, an additional amount of compensation calculated in respect of special expenses; (4) in cases of fatal bodily injury – other additional amounts that may be determined.

On the basis of this Act, a Scheme for Compensation³ for harm caused by a crime was issued in 2001 – a general set of regulations on compensation for harm to victims (victims of crimes), operating throughout the UK.

One of the features of UK law is the approach to assessing psychological harm, in which there are various options for its definitions: psychiatric, mental harm, ordinary shock, nervous shock, normal breakdown, nervous breakdown [14]. The specified gradation helps to determine the degree of moral harm. The latter depends on the duration of the mental disorder, as well as the degree of its impact on the psyche of the individual [15].

In the UK, a market approach to the problem of compensation for moral damage has formed: the price of physical pain and mental suffering is assessed as follows: the court must establish the amount of compensation that the victim will accept in order to endure a certain pain volun-

¹ Портал органов правовой статистики и специальных учетов <https://qamqor.gov.kz/> (Дата обращения: 01.04.2022г.)

² Criminal Injuries Compensation Act 1995 [Electronic resource] – Access mode: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1995/53/contents> (Access data: 01/04/22).

³ Criminal injuries compensation: a guide [Electronic resource] – Access mode: <https://www.gov.uk/guidance/criminal-injuries-compensation-a-guide> (Access data: 01/04/22).

tarily [16]. This amount is awarded to the victim. In the UK, compensation for moral damage is up to £500.000, and in some cases reaches a million⁴.

This review of compensating loss of earnings under Tort Law damages in the United Kingdom is based on Sweet & Maxwell's «McGregor on Damages», 20th edition [17, 59]. It is important to examine this methodology, as in the absence of a no-fault Accident Compensation Corporation Scheme, and expansive criminal justice reparations or injuries scheme, tort law is the main method victims of injury in overseas jurisdictions can use to recover their losses.

The basic measure of tortious damages is to place the injured in the position they would have been had they not been injured in the first place [17, 62]. Lord Blackburn, in *Livingstone v Rawyards Coal Co.* (1880) 5 App. Cas. 25 (HL) defined damages as «that sum of money which will put the party who has been injured, or who has suffered, in the same position as he would have been in if he had not sustained the wrong for which he is now getting his compensation or reparation». Though both loss of earnings pre-trial, and future loss of earnings can be compensated for, pre-trial loss of earnings (Actual loss to the date of the trial) should be pleaded as special damages, whilst future loss of earnings should be pleaded as general damages. There is no distinction on the method of calculation. There are two ways in which the measure of damages is assessed in tort; the most commonly used «General Method of Assessment», and the «Blamire Award» [17, 66-68].

The General Method of Assessment is as follows⁵:

- (A) Determine the claimant's pre-injury annual earnings (A);
- (B) Determine the claimant's post-injury annual capacity for earnings (B);
- (C) Determine the «Multiplicand» by deducting (B) from (A). The multiplicand represents the claimant's annual loss of earnings that can be attributed to the injury;
- (D) Determine the «Multiplier». The multiplier is a figure that represents the number of years the claimant's incapacity is expected to last, adjusted, «discounted» for the rate of inter-

est they can earn by investing the award;

(E) The Multiplicand (C) and Multiplier (D) are multiplied together to arrive at the loss of earnings figure to be awarded;

(F) This figure may be adjusted to reflect the probability of a future increase or decrease in earnings, inflation, taxation, and the vicissitudes of life.

Formula:

$$\left(\frac{\text{pre-injury earnings}}{\text{post-injury earnings}^\dagger} \right) \left(\frac{\text{years of lost earnings}^\dagger * \text{discount}}{\text{lost earnings}^\dagger} \right) * \text{adjustment}$$

The [†] denotes an estimate.

Figure 1. Formula for the calculation of victim compensation using the «General Method of Assessment».

One of the main pieces of legislation that the victim of crime relies on is the Victims' Code. It applies to all criminal justice agencies, including the police, Crown Prosecution Service (CPS), Courts Service and the Probation Service⁶. The Code was established by the Domestic Violence, Crime and Victims Act 2004 and came into effect in 2006. Victim Support lobbied for it to be introduced and has campaigned for it to be improved and strengthened [18].

In England, the 1994 Tariff Scheme is used to determine the amount of compensation for mental harm, which determines the dependence of the amount of compensation on the time frame for experiencing mental harm (e.g., the minimum limit for mental harm lasting, from 6 to 16 weeks, is estimated at £1,000, the maximum, expressed in a constant loss of vital activity, is estimated at £20,000) [19].

Conclusion

To improve the institution of harm caused by illegal actions of the body conducting the criminal process, it is necessary:

- as the first step, to hold conferences, debates, forums for the public to inform not only lawyers, but also the ordinary population about the possibility of the solution of this problem, and that this problem should not be tolerated;
- to publish articles and monographs to attract the attention of a bigger circle of people

⁴ For example, in New South Wales, periodic Workers Compensation is available for injuries sustained at work up to a maximum cap: See «Weekly payments for Workers Insurance – How weekly payments are calculated» [Electronic resource] – Access mode: <https://www.icare.nsw.gov.au/injured-or-ill-people/workplace-injuries/payments/weekly-payments#gref> (Access data: 12/12/22).

⁵ Risk assessment of offenders [Electronic resource] – Access mode: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/assessment-method> (Access data: 22/03/22).

⁶ Need help after crime? Independent. Free. Confidential // Victim support [Electronic resource] – Access mode: <https://www.victimsupport.org.uk/> (Access data: 14/03/22).

and experts to this problem;

- at the legislative level to consider the norms of the English law, and to possibly change Kazakhstan legislation, taking into account the experience of the UK;

- to put these legislative changes in operation and application, thereby improving the position of the victims.

Therefore, the development of strategy for distribution, and also promotion among legally illiterate population is necessary. Holding seminars and forums focusing on this problem are part of our long-term plan after we receive more knowledge and experience from foreign colleagues. The citizens and government officials of Kazakhstan have to realize all legal importance of this problem, through the implementation of norms from abroad, including the UK, and developing approach to a market assessment of harm should be one of the key points of this strategy.

We want to influence not only the domestic

right and its legislative activity, but we also want the people of Kazakhstan to be able to change for the better. When comparing the UK and Kazakhstan, there has to be a place for both the pure law and possibility of improved public consciousness, mentality, and social culture. We wish to improve the right of the motherland in general and its people. We offer not only a new approach of a solution of the problem of compensation of the property harm done by illegal actions by public authorities, but also absolutely new ways of development of a market approach to a problem of compensation of moral harm.

Thus, the experience of the UK represents a great interest for Kazakhstan where the relevant legislation is in the process of formation. We hope that the positive experience of the UK in matters of compensation for damage caused by law enforcement agencies will be replicated and implemented in domestic legislation and will be in legislation and regulations.

REFERENCES

1. Sliva S. *Impact of Victim Offender Dialogue on Victims of Serious Crimes: A Longitudinal Cohort-Control Study* // Center for Victim Research Repository. 2020 [Electronic resource] – Access mode: <https://ncvc.dspacedirect.org/handle/20.500.11990/1829> (Access data: 26/03/22).
2. Исмагулов К.Е. *Институт возмещения вреда, причиненного незаконными действиями органов, ведущих уголовный процесс: проблемы теории и практики: учебное пособие* / К.Е. Исмагулов. – Актобе: Редакционно-издательский отдел Актюбинского государственного университета им. К. Жубанова, 2013. – 127 с.
3. Davison S. *Criminal Investigations and Covert Investigations. Sustainable Industrial Processing Summit SIPS2019* / S. Davison // McNeil Intl. Symp / *Laws and their Applications for Sustainable Development*. – 2019. – Volume 5. – pp. 37-38. Montreal, Canada: FLOGEN Star Outreach.
4. Исмагулов К.Е. *Лица, участвующие в уголовном процессе и их правовое регулирование в Республике Казахстан и в ближнем зарубежье* / К.Е. Исмагулов // *Хабаршы-Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева*. – №5(108). – 2015. – С. 73-77.
5. Schmallegger F. *Criminal justice today: an introductory text for the twenty-first century* / F. Schmallegger. – Pearson Education, Inc. New Jersey, 2007. – 330 p.
6. Исмагулов К.Е. *Уголовно-процессуальное право Республики Казахстан: учебное пособие* / К.Е. Исмагулов. – Актобе: Редакционно-издательский отдел Актюбинского государственного университета им. К. Жубанова, 2013. – 200 с.
7. Эрдлевский А.М. *Компенсация морального вреда. Анализ и комментарий законодательства и судебной практики* / А.М. Эрдлевский. – М.: БЕК, 2000. – 236 с.
8. Толеубекова Б.Х. *Уголовно-процессуальное право Республики Казахстан. Общая часть. Академический курс: учебник* / Толеубекова, Б.Х. – Алматы: Жеті жарғы, 2005. – 424 с.
9. Рахметов, С.М. *Некоторые проблемы уголовно-правовой политики Республики Казахстан* / С.М. Рахметов // *Сборник материалов международной научно-практической конференции, посвященной памяти д.ю.н., профессора С. Мауленова*. – Астана, КазГЮУ, 2018, С. 44-49.
10. Бачурин С.Н. *Проблемные вопросы возмещения (компенсации) вреда жертвам пыток в досудебном производстве и отбывающим уголовное наказание в учреждениях уголовно-исполнительной системы Республики Казахстан*. Журнал «Уголовно-исполнительное право», Т. 12(1–4), № 3. 2017. С. 230–367.

11. Ismagulov K.E. *Subjects and participants in the Republic of Kazakhstan and in the neighboring countries* / K.E. Ismagulov // *The 6th International Conference on Private and Public law. «East-West»*, Vienna, Austria, 2015. pp. 75-80.
12. Sleath E. *Victims' and criminal justice professionals' perspectives* / E. Sleath // *The Routledge international handbook of legal and investigative psychology*. London, 2020. pp. 14-17.
13. Новый политический курс состоявшегося государства: Послание Президента Республики Казахстан [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K1200002050> (дата обращения: 10.04.2022).
14. Hillyard P. *From 'crime' to social harm?* / P. Hillyard, S. Tombs // *Crime, Law and Social Change*. – 2007. – №48 (1–2). – pp. 9-25.
15. Tatley C. *Over and above: Compensation for loss of earnings under the New Zealand criminal justice reparations scheme where acc weekly compensation entitlements are present* / C. Tatley. – Faculty of Law University of Otago, 2019. – pp. 45-46.
16. Mehdi A. *A Comparative Study of the Status of the Institution of Execution of Sentences in the Penal Systems of Iran, France and the United Kingdom* / A. Mehdi, R. Ahmad // *Comparative Law Review*. – 2019. – Volume 9, Number 2. 404-406 p.
17. Edelman, J. *McGregor on Damages* / J. Edelman. – 20th ed, Publisher: Sweet & Maxwell Ltd. Country of Publication: UK, 2017. 1653 c.
18. Ewin, R. *Domestic abuse orders: risk, vulnerability and training* [Electronic resource] / R. Ewin, E. Bates, J.C. Taylor // *Journal of Criminological Research, Policy and Practice*. – 2020. – Volume 6, Issue 2, pp. 142-158 – Access mode: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JCRPP-01-2020-0007/full/html> (Access data: 01/04/22).
19. Napier and Wheat. *Recovering Damages for Psychiatric Injuri* / Napier and Wheat. – Blackstone Press limited, 1995. pp .488.

REFERENCES

1. Sliva S. *Impact of Victim Offender Dialogue on Victims of Serious Crimes: A Longitudinal Cohort-Control Study* // Center for Victim Research Repository. 2020 [Electronic resource] – Access mode: <https://ncvc.dspacedirect.org/handle/20.500.11990/1829> (Access data: 26/03/22).
2. Ismagulov K.E. *Institut vozmeshheniya vreda, prichinennogo nezakonnymi dejstvijami organov, vedushhih ugovolnyj process: problemy teorii i praktiki: uchebnoe posobie* / K.E. Ismagulov. – Aktobe: Redakcionno-izdatel'skij otdel Aktjubinskogo gosudarstvennogo universiteta im. K. Zhubanova, 2013. - 127 s.
3. Davison S. *Criminal Investigations and Covert Investigations. Sustainable Industrial Processing Summit SIPS2019* / S. Davison // McNeil Intl. Symp / *Laws and their Applications for Sustainable Development*. – 2019. – Volume 5. – pp. 37-38. Montreal, Canada: FLOGEN Star Outreach.
4. Ismagulov K.E. *Lica, uchastvujushhie v ugovolnom processe i ih pravovoe regulirovanie v Respublike Kazahstan i v blizhnem zarubezh'e* / K.E. Ismagulov // *Habarshy-Vestnik Evrazijskogo nacional'nogo universiteta im. L.N. Gumileva*. – №5(108). – 2015. – S. 73-77.
5. Schmalleger F. *Criminal justice today: an introductory text for the twenty-first century* / F. Schmalleger. – Pearson Education, Inc. New Jersey, 2007. – 330 p.
6. Ismagulov K.E. *Ugolovno-processual'noe pravo Respubliki Kazahstan: uchebnoe posobie* / K.E. Ismagulov. – Aktobe: Redakcionno-izdatel'skij otdel Aktjubinskogo gosudarstvennogo universiteta im. K. Zhubanova, 2013. - 200 s.
7. Jerdlevskij A.M. *Kompensacija moral'nogo vreda. Analiz i kommentarij zakonodatel'stva i sudebnoj praktiki* / A.M. Jerdlevskij. – M.: BEK, 2000. – 236 c.
8. Toleubekova B.H. *Ugolovno-processual'noe pravo Respubliki Kazahstan. Obshhaja chast'.* Akademicheskij kurs: uchebnik / Toleubekova, B.H. – Almaty: Zheti zhargy, 2005. – 424 s.
9. Rahmetov, S.M. *Nekotorye problemy ugovolno-pravovoj politiki Respubliki Kazahstan* / S.M. Rahmetov // *Sbornik materialov mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoj konferencii, posvjashhennoj pamjati d.ju.n., professora S. Maulenova*. – Astana, KazGU, 2018, S. 44-49.
10. Bachurin S.N. *Problemnije voprosi vozmeshcheniya kompensacii, vreda jertvam pitok v dosudebnom proizvodstve i otbivayuschim ugovolnoe nakazanie v uchrejdeniyah ugovolno-ispolnitelnoi sistemi Respubliki Kazahstan. Jurnal «Ugolovno_ispolnitelnoe pravo»* _ T. 12 _ 1–4, _ № 3. 2017. S. 230–367.

11. Ismagulov K.E. *Subjects and participants in the Republic of Kazakhstan and in the neighboring countries* / K.E. Ismagulov // *The 6th International Conference on Private and Public law. «East-West»*, Vienna, Austria, 2015. pp. 75-80.
12. Sleath E. *Victims' and criminal justice professionals' perspectives* / E. Sleath // *The Routledge international handbook of legal and investigative psychology*. London, 2020. pp. 14-17.
13. *Novyj politicheskij kurs sostojavshegosja gosudarstva: Poslanie Prezidenta Respubliki Kazahstan [Elektronnyj resurs]* – Rezhim dostupa: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K1200002050> (data obrashhenija: 10.04.2022).
14. Hillyard P. *From 'crime' to social harm?* / P. Hillyard, S. Tombs // *Crime, Law and Social Change*. – 2007. – №48 (1–2). – pp. 9-25.
15. Tatley C. *Over and above: Compensation for loss of earnings under the New Zealand criminal justice reparations scheme where acc weekly compensation entitlements are present* / C. Tatley. – Faculty of Law University of Otago, 2019. – pp. 45-46.
16. Mehdi A. *A Comparative Study of the Status of the Institution of Execution of Sentences in the Penal Systems of Iran, France and the United Kingdom* / A. Mehdi, R. Ahmad // *Comparative Law Review*. – 2019. – Volume 9, Number 2. 404-406 p.
17. Edelman, J. *McGregor on Damages* / J. Edelman. – 20th ed, Publisher: Sweet & Maxwell Ltd. Country of Publication: UK, 2017. 1653 c.
18. Ewin, R. *Domestic abuse orders: risk, vulnerability and training* [Electronic resource] / R. Ewin, E. Bates, J.C. Taylor // *Journal of Criminological Research, Policy and Practice*. – 2020. – Volume 6, Issue 2, pp. 142-158 – Access mode: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JCRPP-01-2020-0007/full/html> (Access data: 01/04/22).
19. Napier and Wheat. *Recovering Damages for Psychiatric Injuri* / Napier and Wheat. – Blackstone Press limited, 1995. pp .488.

